

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
BURSY NR 6 W WARSZAWIE
NA ROK 2023/2024**

PODSTAWA PRAWNA:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.);
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526);
3. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, 1234, 1586 i 1672);
4. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 oraz z 2023 r. poz. 1234);
5. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672 i 1718);
6. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24, 218);
7. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021r. poz. 2469, z 2022 r. poz. 763, 764);
8. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021r. poz. 2469, z 2022 r. poz. 763, 764);
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015r. poz. 1249);
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591);
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U z 2019 . poz. 2315);
12. Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2023/2024;

13. Statut bursy.

Wychowanie to długotrwały proces mający na celu ukierunkowane działania wychowawcze przygotowujące wychowanka do samodzielnego życia w rodzinie i społeczeństwie, w poczuciu własnej wartości, szacunku dla siebie i innych ludzi.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny w Bursie nr 6 w Warszawie ma na celu wspomaganie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka i jest ukierunkowany na osiągnięcie pełnej dojrzałości fizycznej, psychicznej, emocjonalnej, duchowej oraz społecznej. Kładzie nacisk na kulturę osobistą i umiejętność współżycia w grupie, kształtowanie postaw obywatelskich, pogłębianie świadomości ekologicznej, wychowanie estetyczne i zdrowotne, poznawanie dziedzictwa kulturowego naszego narodu. Proces wychowania jest uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów wychowanków. Program zakłada spójność działań wychowawczych rodziny i bursy oraz priorytetów edukacyjnych państwa, a także integralność wychowania z nauczaniem.

Program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w bursie opiera się na hierarchii wartości przyjętych przez radę pedagogiczną, samorząd wychowanków i wynikającą z przyjętej w bursie koncepcji pracy oraz tradycji.

Działania zawarte w programie wychowawczo-profilaktycznym są spójne ze statutem naszej bursy.

Program wychowawczo - profilaktyczny stanowi wytyczne dla pracowników bursy do pracy z wychowankami, przy współdziałaniu rodziców i z uwzględnieniem ich oczekiwań wychowawczych.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku bursy i lokalnym.

Uwzględniono:

1. wyniki i rekomendacje ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2022/2023,
2. wyniki i rekomendacje z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora za rok szkolny 2022/2023,
3. dokumenty bursy: dzienniki zajęć, protokoły rad pedagogicznych,
4. rozmowy indywidualne i ankiety przeprowadzone wśród wychowanków i wychowawców,

5. obserwacje zachowań wychowanków w bursie.

Podstawowym celem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji bursy.

Podstawowe zasady realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

1. powszechną znajomość założeń programu – przez wychowanków, rodziców i wszystkich pracowników bursy,
2. zaangażowanie wszystkich podmiotów społeczności bursy i współpracę w realizacji zadań określonych w kalendarzu działań opiekuńczo - wychowawczych,
3. respektowanie praw wszystkich członków społeczności bursy oraz kompetencji organów bursy (dyrektor, rada pedagogiczna, samorząd wychowanków),
4. współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym bursy (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną bursy),
5. współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

MISJA BURSY

Bursa jest miejscem, w którym wychowanek w atmosferze poczucia bezpieczeństwa, wzajemnego szacunku i zrozumienia oraz wsparcia ze strony wychowawców, może dążyć do wszechstronnego rozwoju. W swych działaniach bursa kieruje się dobrem wychowanka, jego możliwościami i predyspozycjami. Nasza bursa wyposaża wychowanka w odpowiednią wiedzę, kształtuje umiejętności i twórcze postawy, rozwija zainteresowania, motywuje do rzetelnej i systematycznej pracy.

System wychowawczy bursy opiera się na ogólnie uznanych normach społecznych i moralnych. Bursa ukazuje właściwe wzorce zachowań międzyludzkich, uczy koleżeństwa, przyjaźni i szacunku dla drugiego człowieka. Kształci postawy patriotyczne przejawiające się w poczuciu silnej więzi emocjonalnej, społecznej i kulturowej z własnym narodem, jego historią i tradycją. Misją bursy jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

Bursa wspiera wychowanka w trudnej sytuacji, a także jego rodziców w procesie wychowania. Troszczy się o jego bezpieczeństwo i zdrowie. Podążając za wymogami współczesnej cywilizacji, uczy jak mądrze i odpowiedzialnie czerpać z jej dorobku.

Misją bursy jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo wychowanków, wychowawców i rodziców.

Pragniemy przygotować wychowanka do podejmowania trudnych decyzji, samodzielnego myślenia oraz aktywnego udziału w życiu społecznym. Dbamy o wysoką jakość i profesjonalizm pracy wychowawczej i pedagogicznej. Tworzymy mechanizmy stałej kontroli i ewaluacji sprawowanej opieki. Pragniemy, aby nasi wychowankowie czerpali radość z pobytu w naszej bursie, a rodzice satysfakcję z rezultatów współpracy. Kierując się zasadami dobra, prawdy, i piękna, proponujemy zajęcia prowadzące do rozwoju intelektualnego i duchowego. Zależy nam, aby nasza bursa cieszyła się uznaniem środowiska i była oazą dobrego i mądrego świata.

WIZERUNEK WYCHOWANKA

Wizerunek wychowanka opisuje cechy, jakie powinien prezentować wychowanek opuszczający bursę:

1. ma swój świat wartości, umie odróżnić dobro od zła, potrafi oprzeć się negatywnym i niepożądanym presjom, sprzecznym z ogólnie przyjętymi zasadami życia społecznego;
2. uczy się na miarę swoich możliwości, korzysta z różnych źródeł informacji;
3. potrafi zaprezentować swoje zdanie, szanując tych, którzy mają odmienne poglądy;
4. umie rozwiązywać problemy bez agresji i przemocy;
5. planuje i organizuje swój rozwój intelektualny, duchowy i fizyczny, stale pracuje nad poprawą swojego zachowania i prezentowanych postaw, stara się rzetelnie pracować, jest odpowiedzialny;
6. uczy się poznawać siebie i dostrzegać swoje dobre strony;
7. jest kulturalny, zdyscyplinowany, obowiązkowy, przestrzega zasad dobrych obyczajów;
8. umie zachować się z godnością i honorem;
9. dostrzega potrzeby innych, umie nieść pomoc potrzebującym;
10. w stosunkach międzyludzkich stara się być koleżeński, uprzejmy, tolerancyjny.

DIAGNOZA PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W SPOŁECZNOŚCI BURS

Punktem wyjścia do opracowania diagnozy problemów występujących w naszej bursie są:

1. sprawozdanie z programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2022/2023 wraz z rekomendacjami do dalszej pracy;
2. analiza sytuacji opiekuńczo-wychowawczej w placówce;
3. naturalna, bieżąca obserwacja życia bursy i zachowań poszczególnych osób wchodzących w skład tej społeczności;

MOCNE STRONY BURSY	
Bezpieczeństwo i profilaktyka	<ul style="list-style-type: none"> ➤ poczucie bezpieczeństwa wychowanków; ➤ wychowankowie znają alternatywne sposoby rozwiązywania sytuacji konfliktowych i radzenia sobie ze złością i stresem; ➤ wychowankowie mają znikome, incydentalne doświadczenie z narkotykami; ➤ na terenie bursy nie zauważono problemu palenia tytoniu; ➤ przestrzegane są prawa dziecka, a także prawa wychowanka ; ➤ deklaratywnie wychowankowie znają normy i zasady oraz konsekwencje ich łamania; ➤ przypomniane są procedury postępowania w sytuacjach zagrożeń oraz w sytuacjach kryzysowych; ➤ brak akceptacji dla przemocy ze strony wychowawców; ➤ bursa prowadzi działania profilaktyczne i informacyjne na temat zasad odpowiedzialnego korzystania z internetu i telefonii komórkowej. Wychowawcy wnikliwie obserwują funkcjonowanie wychowanków i w razie potrzeby podejmują interwencje w każdym przypadku ujawnienia cyberprzemocy. Bursa wyposaża wychowanków w wiedzę dotyczącą odpowiedzialnego korzystania z internetu.
Promowanie zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ bursa realizuje zadania promujące zdrowie we wszystkich aspektach: popularyzuje aktywne sposoby czasu wolnego, propaguje zdrowy i aktywny styl życia, prowadzi edukację prozdrowotną, wzbogaca w wiedzę i umiejętności wychowanków w zakresie profilaktyki, uświadamia współzależność pomiędzy zdrowiem fizycznym i psychicznym, uświadamia odpowiedzialność za ochronę własnego zdrowia, wdraża do przestrzegania zasad higieny osobistej i troski o własne zdrowie; ➤ bursa zabezpiecza doraźną pomoc medyczną; ➤ bursa współpracuje z instytucjami wspierającymi bezpieczeństwo i ochronę młodzieży (policja i straż miejska); ➤ bursa organizuje szkolenia dla wychowanków z pierwszej pomocy przedmedycznej; ➤ promuje alternatywne formy spędzania czasu wolnego: basen, siłownia, zajęcia taneczne; ➤ udostępnia stały, bezpłatny karnet na basen; ➤ bursa prowadzi cykliczną profilaktykę uzależnień; ➤ realizuje programy zewnętrzne m.in. sanepidu „ARS, czyli jak dbać o miłość”
Aktywność i samorządność wychowanków	<ul style="list-style-type: none"> ➤ prężnie działający Samorząd Wychowanków; ➤ promuje aktywność wychowanków na terenie bursy; ➤ realizuje pomysły i projekty wychowanków; ➤ nagradza aktywność i kreatywność wychowanków; ➤ wspiera rozwój samorządności wychowanków.
Profilaktyka zachowań ryzykownych i agresywnych	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak akceptacji dla przemocy ze strony wszystkich pracowników bursy oraz pozostałych współmieszkańców; ➤ realizacja programu wychowawczo – profilaktycznego pod kątem profilaktyki zachowań ryzykownych i agresywnych; ➤ na terenie bursy nie występuje zjawisko izolowania czy stygmatyzacji wychowanków; ➤ promowanie kulturalnego zachowania jako alternatywa dla zachowań agresywnych i wulgarnych – realizacja wewnętrznego projektu edukacyjnego „Savoir vivre, czyli z kulturą na ty” – jego kontynuacja w nadchodzącym roku szkolnym.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wychowankowie deklarują pozytywne relacje z wychowawcami, oparte

Współpraca wychowawców z wychowankami	<ul style="list-style-type: none"> na wzajemnym szacunku i zaufaniu; ➤ wychowawcy stosują w pracy metody aktywne; ➤ praca wychowawców dostosowana jest do indywidualnych potrzeb wychowanka;
Współpraca z rodzicami i szkołami	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rodzice na bieżąco informowani są o sytuacjach trudnych z udziałem ich dzieci; ➤ wychowawcy z uwagi na odległość zamieszkania rodziców, utrzymują z nimi kontakt telefoniczny lub mailowy; ➤ kontakt ze szkołami nawiązywany jest w miarę potrzeb, wychowawcy orientują się w sytuacji szkolnej swoich podopiecznych, wynika to głównie z bezpośrednich rozmów z wychowankiem oraz z rodzicami. W miarę potrzeb wychowawcy bezpośrednio kontaktują się z wychowawcami klas, pedagogami, celem omówienia wspólnego kierunku oddziaływań wychowawczych.
Współpraca ze środowiskiem lokalnym	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Policja; ➤ Kuratorzy Sądowi;

Mimo tych pozytywnych cech pracy naszej bursy, występują również słabe strony i problemy.

PROBLEMY	
Problemy dotyczące zagrożenia dla dojrzenia fizycznego	<ul style="list-style-type: none"> ➤ bierne formy spędzania przez wychowanków czasu wolnego: internet, gry komputerowe, telefon, telewizja; ➤ niewystarczająca wiedza wychowanków na temat zdrowego odżywiania; ➤ problemy dotyczące zagrożenia dla procesu dojrzenia emocjonalnego; ➤ niechęć do wysiłku fizycznego.
Problemy dotyczące zagrożenia dla procesu dojrzenia emocjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zacieranie granic – wychowankowie częściej słyszą o swoich prawach, a nie odpowiedzialności i obowiązkach; ➤ oglądanie nieodpowiednich filmów i gier często przeznaczonych dla osób dorosłych; ➤ skupienie na sobie – ja jestem najważniejszy; ➤ mała ilość czasu przeznaczona na rozwijanie swoich zainteresowań, spotkania z rówieśnikami; ➤ niska odporność na stres; ➤ negatywne relacje ze znaczącymi osobami dorosłymi; ➤ brak stałego kontaktu z rodzicami; ➤ różne formy agresywnego zachowania, często słowne; ➤ brak kultury osobistej używanie wulgaryzmów; ➤ lekceważenie nauki, niepowodzenia w nauce szkolnej i związany z tym faktem brak wiary we własne siły.
Zagrożenia dla procesu dojrzenia społecznego	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przenoszenie do świata młodzieży zjawisk typowych dla świata dorosłych: stroje, pieniądze, kult zgrabnej sylwetki; ➤ rozbite rodziny – ograniczenie wpływu rodziców, związki partnerskie, nowe związki często nie akceptowane przez wychowanków; ➤ rodzice mieszkają w znacznej odległości z tego powodu ich zainteresowanie wychowankiem może być słabsze lub znikome; ➤ zagrożenia współczesnego świata: cyberprzemoc, pedofilia, natrętna reklama; ➤ problemy adaptacyjne w nowym środowisku; ➤ lęk, zamknięcie się przed nowym środowiskiem; ➤ brak akceptacji powszechnie obowiązujących norm i zasad; ➤ trudności w dostosowaniu się do zasad obowiązujących w bursie.

Problemy zgłaszane przez wychowawców	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wychowankowie niechętnie uczestniczą w organizowanych wyjściach do kina, teatru czy Filharmonii, ale też często, pomimo wcześniejszej deklaracji, rezygnują w ostatniej chwili; ➤ nastawienie wychowanków na naukę bądź szukanie wymówek z nią związanych, kosztem zaburzenia relacji rówieśniczych czy domowych;
--------------------------------------	---

CELE OGÓLNE

Działalność wychowawcza w bursie polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
2. psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi wychowanków, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
3. społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
4. aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. współdziałanie całej społeczności bursy na rzecz kształtowania u wychowanków wiedzy, umiejętności i postaw określonych w wizerunku wychowanka,
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
3. współpracę z rodzicami w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
4. wzmacnianie wśród wychowanków więzi ze bursą oraz społecznością lokalną,
5. kształtowanie przyjaznego klimatu w bursie, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji wychowanków i wychowawców, a także wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz wychowawcami,

6. doskonalenie umiejętności wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą wychowanków,
7. wzmacnianie kompetencji wychowawczych wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
8. kształtowanie u wychowanków postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu wychowanków w życiu społecznym,
9. przygotowanie wychowanków do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
10. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w bursie polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych wychowanków,
3. kształtowanie u wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
4. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
5. prowadzenie wewnętrznego doskonalenia kompetencji wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania interwencji profilaktycznej,
6. doskonalenie kompetencji wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w bursie polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także wychowawców oraz innych pracowników bursy.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. dostarczenie aktualnych informacji wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
3. przekazanie informacji wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
4. informowanie wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania wychowawców oraz o metodach współpracy bursy z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w bursie polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1. wspieranie wszystkich wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
2. wspieranie wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
3. wspieranie wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji

psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

1. realizowanie wśród wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2021,
2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
3. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
4. doskonalenie zawodowe wychowawców w zakresie realizacji interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez wychowanków zachowań ryzykownych,
5. włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze **działania w pracy wychowawczej** bursy ukierunkowane są na:

1. wspomaganie rozwoju wychowanka w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
2. przygotowanie wychowanków do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej,
3. wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
4. rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
5. budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
6. przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
7. przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
8. troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, wychowawców i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

1. zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w bursie,
2. promowanie zdrowego stylu życia,

3. kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
4. rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
5. eliminowanie z życia bursy agresji i przemocy rówieśniczej,
6. zapobieganie niebezpieczeństwom związanym z nadużywaniem komputera, internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
7. wzmacnianie poczucia własnej wartości wychowanków, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
8. uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

ROLA WYCHOWAWCY

Wychowawcy w swojej pracy, wspierając obowiązki rodziców, będą zmierzać do tego, aby wychowankowie:

1. znajdowali w bursie środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze: intelektualnym, emocjonalnym, duchowym, społecznym i zdrowotnym,
2. utożsamiali się z bursą, umieli kultywować tradycje w bursie,
3. rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy i dobra w świecie,
4. stawali się odpowiedzialni w dążeniu do dobra własnego i innych,
5. uczyli się szacunku dla wspólnego dobra jako podstawy życia społecznego,
6. przygotowywali się do życia w rodzinie i w społeczności, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych,
7. przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchii wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się,
8. kształtowani w sobie umiejętność słuchania innych, rozumienia ich poglądów, umieli współdziałać i współtworzyć w bursie wspólnotę wychowanków i wychowawców,
9. poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wszelkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca na świecie.

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

DYREKTOR BURS:

1. stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w bursie,

2. sprawuje opiekę nad wychowankami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej bursy,
3. inspiruje wychowawców do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie wychowania, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji wychowanków,
4. stwarza warunki do działania w bursie: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej bursy,
5. współpracuje z zespołem wychowawców, psychologiem, oraz Samorządem Wychowanków, wspomaga wychowawców w realizacji zadań,
6. czuwa nad realizowaniem przez wychowanków obowiązku szkolnego,
7. nadzoruje zgodność działania bursy ze statutem, w tym dba o przestrzeganie kompetencji organów bursy,
8. nadzoruje realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

RADA PEDAGOGICZNA:

1. uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej bursy i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
2. opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego,
3. opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania wychowawców w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
4. uczestniczy w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
5. uczestniczy w ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

WYCHOWAWCY:

1. reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień wychowanków,
2. przestrzegają obowiązujące w bursie procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
3. udzielają wychowankom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
4. wychowują w duchu patriotyzmu i demokracji,
5. rozmawiają z wychowankami i rodzicami o zachowaniu na terenie bursy i efektach nauki szkolnej,

6. wspierają zainteresowania i rozwój osobowy wychowanka,
7. diagnozują sytuację wychowawczą w grupie,
8. rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe wychowanków, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
9. na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania bursy i potrzeby wychowanków,
10. przygotowują semestralne sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
11. zapoznają wychowanków i ich rodziców z obowiązującymi zasadami, regulaminami i tradycjami bursy,
12. są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
13. współpracują z innymi wychowawcami, rodzicami, psychologiem
14. wspierają wychowanków potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
15. rozpoznają oczekiwania swoich wychowanków i ich rodziców,
16. dbają o dobre relacje wychowanków w grupie,
17. podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
18. współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
19. podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

ZESPÓŁ WYCHOWAWCZY:

1. opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz wychowanków, propozycje modyfikacji zasad karania i nagradzania,
2. analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
3. ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych wychowawców, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
4. przygotowuje sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej bursy,
5. inne, wynikające ze specyfiki potrzeb bursy.

PSYCHOLOG:

1. diagnozuje środowisko wychowawcze,
2. zapewnia wychowankom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
3. współpracuje z rodzicami wychowanków potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
4. zabiega o różne formy pomocy wychowawczej dla wychowanków,
5. współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom wychowanków,
6. współpracuje z placówkami wspierającymi proces opiekuńczo-wychowawczy bursy i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

RODZICE:

1. współtworzą Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
2. uczestniczą w spotkaniach organizowanych przez bursę,
3. zasięgają informacji na temat swoich dzieci w bursie,
4. współpracują z wychowawcą grupy i innymi wychowawcami,
5. dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez wychowanków,

SAMORZĄD WYCHOWANKÓW:

1. jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego wychowanków bursy, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
2. współpracuje z Zespołem Wychowawczym i Radą Pedagogiczną,
3. prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących współmieszkańców,
4. reprezentuje postawy i potrzeby środowiska bursianego,
5. propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
6. dba o dobre imię i honor bursy oraz wzbogaca jej tradycję,
7. może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2023/2024:

OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO:

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań wychowanka:

- 1) zapewnienie wychowankom optymalnych warunków do nauki
- 2) doradztwo zawodowe
2. Wspieranie wychowanków wymagających pomocy w odpowiedniej formie:
  - 1) rozpoznanie i zintegrowanie środowiska wychowawczego
3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna:
  - 1) zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO:

1. Kształtowanie pozytywnych relacji międzyludzkich:
  - 1) rozwijanie aktywności i samorządności wychowanków,
  - 2) budowanie pozytywnych relacji na linii wychowawca – wychowanek
2. Integracja grup wychowawczych:
  - 1) budowanie bezpieczeństwa wewnętrznego
3. Przestrzeganie obowiązujących w społeczeństwie norm i zasad:
  - 1) rozumienie i respektowanie obowiązujących norm

OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO:

1. Zdrowie jako wartość uniwersalna:
  - 1) kształtowanie postaw prozdrowotnych

OBSZAR ROZWOJU EMOCJONALNEGO:

1. Bezpieczeństwo wychowanków, bezpieczeństwo w sieci profilaktyka i higiena uzależnień korzystania z internetu i telefonu komórkowego
  - 1) kształtowanie postaw dbałości o bezpieczeństwo własne i innych,
  - 2) profilaktyka uzależnienia od socjal - mediów
2. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej wartości:
  - 1) kształtowanie pojęcia własnego „ja”
3. Profilaktyka zdrowia psychicznego
  - 1) Wrażliwość na objawy zaburzeń psychicznych własnych i u innych
  - 2) Wpływ różnorodnych czynników na dobrostan psychiczny

OBSZAR ROZWOJU DUCHOWEGO:

1. Kształtowanie świadomości konsekwencji wyborów życiowych:
  - 1) zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych,

- 2) edukacja psychoseksualna
2. Wychowanie do wartości:
- 1) kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych